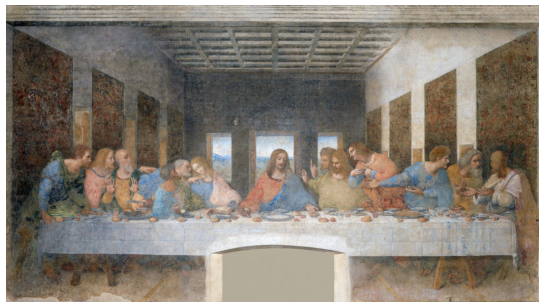

Celebroval Náš Pán Ježiš Kristus prvú svätú omšu v aramejčine?

Branislav Krasnovský

19. augusta 2021 ✝ Cirkev ✝ Liturgia

Prvú svätú omšu slávil Náš Pán na Zelený Štvrtok (Posledná večera) a túto omšu celebroval v aramejskom jazyku. Poslednú večeru vnímajú katolíci ako prvé liturgické slávenie svätej omše.

Zdroj: wikimedia commons

Poslednú večeru spomínajú všetky synoptické evanjeliá, v týchto evanjeliách sa hovorí o lámaní chleba, čoho dokladom sú aj Skutky apoštolov (Sk 2,42): *42 Vytrvalo sa zúčastňovali na učení apoštolov a na bratskom spoločenstve, na lámaní chleba a na modlitbách* a v (Mt 26,26–29): *26 Pri večeri vzal Ježiš chlieb a dobrorečil, lámal ho a dával učeníkom, hovoriac: „Vezmite a jedzte: toto je moje telo.“ 27 Potom vzal kalich, vzdával vďaky a dal im ho, hovoriac: „Pite z neho všetci: 28 toto je moja krv novej zmluvy, ktorá sa vylieva za všetkých na odpustenie hriechov. 29 Hovorím vám: Odteraz už nebudem piť z tohoto plodu viniča až do dňa, keď ho budem piť s vami nový v kráľovstve svojho Otca.“*

Eucharistická modlitba prináša presné znenie slov, ktoré kňaz vyslovuje pri premenení počas svätej omše (existujú štyri formy eucharistickej modlitby).

On večer pred svojím umučením vzal chlieb do svojich svätých a ctihodných rúk, pozdvihol oči k nebu, k tebe, Bohu, svojmu všemohúcemu Otcovi, vzdával ti vďaky a dobrorečil, lámal chlieb a dával svojim učeníkom, hovoriac: **VEZMITE A JEDZTE Z NEHO VŠETCI, LEBO TOTO JE MOJE TELO, KTORÉ SA OBETUJE ZA VÁS.**

Podobne vzal kalich s vínom, vzdával vďaky a dal ho svojim učeníkom, hovoriac: **VEZMITE A PITE Z NEHO VŠETCI, LEBO TOTO JE KALICH MOJEJ KRVI, KTORÁ SA VYLIEVA ZA VÁS I ZA MNOHÝCH NA ODPUSTENIE HRIECHOV. JE TO KRV NOVEJ A VEČNEJ ZMLUVY. TOTO ROBTE NA MOJU PAMIATKU.**

Posledná večera je teda ustanovením Eucharistie, v ktorej sa sprítomňuje Kristus ako Vykupiteľ. V akej reči však náš Pán Ježiš tieto svoje slová predniesol?

Vo Svätej zemi sa v 1. storočí používali tri základné jazyky: aramejčina, gréčtina a hebrejčina. Podľa odborníkov Ježiš hovoril hebrejsky (v synagóge) a aj aramejsky. Hebrejčinu zachovávali v prvom rade farizeji, v hebrejčine bol písaný Starý zákon, hebrejčina však už nebola medzi ľuďom rozšírená, po grécky hovorili najmä saduceji. Aramejsky sa pravdepodobne prihováral pán Ježiš Kristus k viacerým apoštolom, pretože tí už mohli mať problémy hebrejčine rozumieť.

Aramejčinu ako liturgický jazyk dnes používa maronitská Cirkev. O maronitskej Cirkvi, maronitskej liturgii už písala na našom portáli Christianitas redaktorka Lucia Laudoni, jej články si môžete pozrieť tu:

<http://christianitas.sk/kalich-z-krajiny-cedrov-maronitska-liturgia-pod-lupou-prva-cast/> a tu:

<http://christianitas.sk/kalich-z-krajiny-cedrov-maronitska-liturgia-pod-lupou-druha-cast/>.

Maronitská cirkev je v jednote s Rímom a primárne sa rozvinula najmä v Libanone. Zakladateľom bol svätý Maron, ktorý založil v oblasti medzi Antiochiou a Aleppom prvý maronitský kláštor. Maroniti boli prívržencami Chalcedónskeho koncilu. Od 8. storočia maroniti pôsobili v libanonských horách, kde žili v relatívnej izolácii. Od 12. storočia, kedy bol v Antiochii založený latinský patriarchát, začali rozvíjať kontakty s katolíckou Cirkvou. V roku 1182 ratifikovali formálne svoju jednotu s pápežom, ktorá sa ešte viac prehĺbila po IV. lateránskom koncile.

Maroniti vždy bojovali proti islamu, v roku 1860 však Turci zmasakrovali časť maronitského obyvateľstva v Libanone a najmä v Damasku. Od roku 1944 je Libanon nezávislým štátom, podľa ústavy, iniciovanej Francúzmi majú v Libanone vždy maronitského prezidenta. Maroniti bojovali proti moslimom v občianskej vojne až do roku 1975. Dnes sídli maronitský patriarcha v libanonskom meste Bkerka. Od roku 1584 majú maroniti svoje kolégium aj v Ríme, významné centrá sú aj v Dimane, Antiochii a na Cypre. Väčšie komunity maronitov žijú aj na americkom kontinente, v Európe či v Austrálii.

Katolícka Cirkev si vybrala ako liturgický jazyk latinčinu, komplikovaná aramejčina sa v antickom svete nedokázala presadiť a konkurovať latinčine, ktorou sa dorozumievali všetky národy Rímskej ríše.

Dnes je aramejčina takmer na pokraji zániku. Okrem odborníkov týmto starobylým západosemitským jazykom hovorí už len približne 20-tisíc obyvateľov, moderná hebrejčina však prebrala do svojej slovnej zásoby veľké množstvo aramejských slov. O popularitu aramejčiny sa zaslúžil aj herec a režisér Mel Gibson, ktorý v aramejčine uviedol dobové a biblické dialógy vo svojom známom filme *Umučenie Krista*.

Na záver pre záujemcov, modlitba Otče náš v aramejčine (s anglickým prekladom):

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/celebroval-nas-pan-jezis-kristus-prvu-svatu-omsu-v-aramejcine/>